

سرمقاله

حیف ومیل منابع ارزی کشور

ادامه از صفحه یک...اقتصاددانان دولت به همراه برخی اقتصاددانان دانشگاهی و حتی طیف نهادگرایان تقریباً در همین دسته و گروه هستند چرا که اعتقاد دارند بیان بازار آزاد تصنعی است و بانک مرکزی می‌تواند این بازار آزاد را حذف کند و این بازار هیچ گونه ارزش تحلیل نیز ندارد. دسته دوم، اما اقتصاددانانی هستند که معتقد هستند بازار آزاد را وجود دارد، اما سهم این بازار در اقتصاد ایران بسیار سهم اندکی است و چندان ارزش تحلیل ندارد. گروه سوم که بنده نیز جزو همین گروه سوم هستم، قائلم که بازار آزاد ارز در اقتصاد ایران وجود دارد، سهم قابل توجهی نیز در اقتصاد ایران دارد و همچنین در سه بخش خروج ارز و خروج سرمایه در تسریع ریال به دلار و در واردات غیر رسمی محل مراجعه به همین بازار آزاد است و در ضمن چون این بازار حلقا سی درصد حجم واردات کشور را به خود تخصیص داده است، پس بخش های مختلف اقتصاد نیز از همین ارز بازار آزاد تبعیت می کنند و این بازار به همه بازارهای دارایی و کالا و خدمات پیام می دهد.

اگر چه خود من نیز در دسته همین طیف سوم اقتصاددانان هستم، اما مساله این است که اکنون کسی که مسئول بانک مرکزی کشور است به این بازار آزاد به دید یک بازار تلگرامی و تصنعی و غیرواقعی نگاه می کند، یعنی جزو عوامل اقتصاددانان است و اینجا دیگر اختلاف نظر ما مبنایی و تئوریک است و چون آقای رئیس کل بانک مرکزی اکنون معتقد به بازار آزاد ارز نیست پس مبتنی بر همین تئوری نیز مرکزی را به عنوان مرکز مبادله ارز طراحی کرده و آن مرکز را به عنوان بازار منظور دارد. خب حالا نتیجه این اختلاف مبنایی و تئوریک موجود در تفکر بین این اقتصاددانان موجب شده که رقم اختلاف قیمت دلار بین بازار ارز و دلار مرکز مبادله رقمی بیش از ۵۰ درصد باشد و از زاویه گروه سوم اگر من بخواهم تحلیل کنم، مفهوم این تفاوت قیمت همین است که بخش عمده ای از منابع ارزی کشور به دلیل این اختلاف معنی دار، در حال حیف و میل شدن است. این مساله موجب می شود که واردات سودآور باشد و اساما این واردات به دلیل سودآوری بالا و این اختلاف ۵۰ درصدی تشدید شده، چرا که در نهایت نیز به ضرر بخش تجاری غیرنفتی خواهد بود و از طرف دیگر موجب می شود که کما بیش برآمدن روی صادرات نیز دیده شود و بیش درآمدی در واردات روی بدهد و همچنین به خروج سرمایه از کشور نیز منتهی خواهد شد. در کنار این مسائل فساد و رانت رانیز تشدید خواهد کرد و تداوم این مساله منجر به تخریب ساختارهای تجاری و اقتصادی کشور خواهد بود. فهم و بر آورد من این است که فعلا و در سه ماه اول سال قیمت دلار در همین حوزه تعادلی خود یعنی ۶۰ هزار تومان، با یک انحراف معیار به پایین یا بالا و با یک دامنه نوسانی خواهد ماند. اما برای ا فصول بعدی سال اقدامات و سیاست های دولت است که مسیر را مشخص می کند. اگر برای فصول بعد از تابستان، سیاست های اقتصادی دولت در حد کاهش کسری های تجاری و کاهش کسری ثابت سرمایه در جهت تقویت حکمرانی ریال، و در جهت مدیریت انتظارات تورمی و در جهت آغاز اصلاحاتی برای کنترل ناترازی های اقتصاد کلان کشور باشد؛ می توانیم امیدوار باشیم که افزایش قیمت دلار از تابستان به بعد با شیب ملایم صورت می گیرد. اما اگر این اصلاحات به تعویق بیافتد و با همچنان شاهد خطای اهریبدی بانک مرکزی و تداوم سیاست اشتباه بانک مرکزی باشیم، در آن سناریوی میانه بر آورد من این است که قیمت دلار تا پایان سال بر روی رقمی همچون ۷۰ یا ۷۵ هزار تومان خواهد رسید. سناریو بدبینانه نیز که همان تشدید تحریم های نفتی است، تحلیل دیگری را می طلبد؛ اما اکنون بین سناریو میانه و سناریو خوش بینانه تحلیل می کنم. در سناریو خوش بینانه نیز بعد از انجام اصلاحاتی که اشاره کردم که موجب شود روند افزایش قیمت دلار برای امه های آتی با شیب بسیار ملایمی انجام خواهد شد. اما اگر اصلاحات آغاز نشود و بانک مرکزی نیز از این رویه اشتباه خود دوری نکند و همچنان به همان سیاست های گذشته اصرار ورزد و اصلاحات اقتصادی که اشاره کردم از جمله آغاز اصلاحات در جهت کنترل ناترازی های کلان و کنترل کسری های تجاری و حساب سرمایه و تقویت مدیریت و حکمرانی ریال انجام نشود و یا این اصلاحات در تعویق بیافتد دستور میانه رخ خواهد داد که موجب می شود قیمت دلار تا پایان سال در یک محدوده ۷۰ تا ۷۵ هزار تومان قرار بگیرد. زمانی که شما در یک محدوده بازار آزاد ارز ملاحظه می کنید خب آن رات از بین می رود و این باعث می شود علامت درستی هم به تجار، هم به صادر کنندگان و وارد کنندگان و هم به فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران داده می شود. این موجب می شود که تبعات منفی تصمیمات نیز از بین رود، اما خب مساله اول این است که بانک مرکزی و تیم اقتصادی دولت این مساله را بپذیرند و هر چقدر دیرتر این واقعیت را بپذیرند تبعات منفی آن ادامه پیدا خواهد کرد.

یادداشت

تتائیا هو و بحران مشروعیت در جهان

ادامه از صفحه یک.
مطلوب و مدنظر اعلاتی بر اساس اهداف آنها نبوده است. اگر نگوییم که نهادهای حقوقی بین المللی تحت نظر آمریکا و نظام سلطه و رژیم صهیونیستی بوده اما هر تر ترتیب زیر فشار آنها قرار داشته است تا جنایات و اقدامات آنها به حاشیه رانده شود یا روی آن سربوش گذاشته شود. در ژانویه سال جاری میلادی دیوان دادگستری بین المللی نامیدان داری آفریقای جنوبی به نوعی علیه اسرائیل دستور موقت صادر کرد و در این راه نتائیا هو و نیم وی محکوم شدند اما تل آویو از اجرای این حکم معانعت به عمل آورده است و همین حالا هم نه تنها جنایات اسرائیل در غزه کاهش پیدا کرده بلکه از یک سبوا ارتش اسرائیل به دنبال ادامه عملیات های خود در این منطقه بوده و از سوی دیگر بحث حمله هوایی و زمینی ارتش رژیم صهیونیستی مطرح است. در این راستا مرحله بعد، صدور حکم جلب کوبه علیه نتائیا هو است که تاکنون این اقدام انجام نشده اما زمزمه هایی در مورد صدور آن مطرح شده و این امر قوت گرفته است. در این راستا باید توجه شود که اگر این حکم در نهایت علیه نخست وزیر اسرائیل صادر شود بدون شک می تواند اهرم فشار علیه نتائیا هو و تل آویو به حساب بیاید و در نهایت نخست وزیر اسرائیل به حاشیه رانده خواهد شد.

افزایش مهلت بخشودگی جرایم مالیاتی

گروه اقتصاد کلان: بخشودگی جرایم مالیاتی و تمدید مهلت ارسال اظهارنامه سه ماهه دوره چهارم سال ۱۴۰۲ مالیات ارزش افزوده تا ۲/۱۴۰۲/۲۲ ابلاغ شد. به گزارش «تجارت»، محمدهادی سبحانیان رئیس کل سازمان امور مالیاتی در بخشنامه‌ای موضوع تمدید بخشودگی جرایم مالیاتی و تمدید مهلت ارسال اظهارنامه سه‌ماهه دوره چهارم سال ۱۴۰۲ مالیات ارزش افزوده تا ۲/۱۴۰۲/۲۲ را ابلاغ کرد. همچنین طبق این بخشنامه مهلت ارسال معاملات فصلی تا ۲/۱۴۰۲/۲۶ نیز تمدید شد. در این بخشنامه آمده است: پیرو نامه شماره ۳۷۶۶/۲۰۰ دموخ مورخ ۱/۱۴۰۳/۲۸، با عنایت به درخواستهای مکرر مؤذیان و به منظور فراهم آوردن تکالیف قانونی برای آنان در اولین دوره اجرای قانون پایه‌های فروشگاهی و سامانه مؤذیان بنا به اختیار حاصل از زمینه اجرای صحیح ماده (۱۹۱) قانون مالیات‌های مستقیم مقرر می‌دارد: ۱- ادارات کل امور مالیاتی موظفند امکان بخشودگی صدرصد جرایم موضوع ماده (۲۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۰۲/۰۳/۱۴۰۰ و بند (ب) ماده (۳۶) قانون مذکور تا سقف جرایم متعلق به مالیات و عوارض ابرازی (مندرج در اظهارنامه مسترد شده) مؤذیانی که تا پایان روز شنبه مورخ ۲۲/۰۲/۱۴۰۳ اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده مربوط به دوره مالیاتی چهارم سال ۱۴۰۲ خود را اصلاح و با تکمیل (ثبت خرید و فروش‌های که صورت‌حساب‌های آنها در سامانه مؤذیان صادر نشده است) و به سازمان امور مالیاتی کشور مسترد کنند، فراهم نمایند.

نیز دستاوردهایی در حوزه اقتصادی به دنبال خواهد داشت. این کارشناس حوزه ژئوپلیتیک توضیح داد: آمریکا به خوبی به نقش ایران در کاهش تنش های منطقه و آرام ساختن منطقه اشراف دارد و می داند که درگیری ها در لبنان و اسرائیل و همچنین حوثی ها در دریای سرخ با توجه جایگاه ایران در منطقه، می توانند با مدیریت این کشور کاهش یابد. فرجی راد ضمن ابراز نگرانی نسبت اخذ نتایج مثبت از توافقاتنامه نانوشته ایران و آمریکا گفت: البته نتیجه این توافقات حتماً در بازار ارز و طلا و سکه خود را نشان خواهد داد اما قطعاً آنگذر زیاد نخواهد بود که بتواند این بازار را زبر و رو کند، و به احتمال زیاد قیمت دلار به ۵۰ هزار تومان باز خواهد گشت و ثابت خواهد ماند، البته امر مشروطاً به این است که اتفاق و حادثه غیر قابل پیش بینی دیگری رخ ندهد، در غیراینصورت قیمت ارز با توجه به کاهشی شدن عوامل اقتصادی-سیاسی... روند کاهشی شدن راتا رسیدن به نرخ معقول ادامه می دهد.

گمانه زنی ها در بازار از نگاه تحلیلگران

بر اساس این گزارش: با آنچه در فضای سیاسی و اقتصادی دنیا در جریان است، قیمت اونس طلا در شروع معاملات هفته جاری با ریزش ۱۰ دلاری در حول و حوش ۳۲۲۸ دلار معامله می شود. بر این اساس به نظر می رسد سکه بازار امروز هم از سمت بازار طلاشناسی برای صعود ندارد. تکنکالیست های گویند در صورتی که کاهش دلار ادامه پیدا کند و به سمت کانال ۵۹ هزار تومان حرکت کند احتمالاً مقصد بعدی سکه امامی محدوده ۹۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان خواهد بود. اما تحلیلگران فضا را آهنگشی روزهای اخیر بازار را مشکل از ۳ تیر می دانند.

نیروی نخست؛ کاهش سطح رسک‌ها و سیگنال های منفی مذکور است. پس از اتمام درگیری های منطقه ای و کم رنگ شدن احتمال گسترش این درگیری ها هیچجانات موجود در بازار نیز تحلیه و زمینه افت نرخ در بازار سکه و ارز فراهم شد. کارشناسان همچنین معتقدند؛ اگر قیمت اسکناس آمریکایی پایین تر بیاید، یک فاز اصلاحی تا ماه های خرداد و تیر به سمت پله هشتم کردید و پنجم آغاز می شود که کف جدید آن در این محدوده‌ها قرار خواهد داشت.

درباره اخذ نتیجه نهایی در این خصوص خبری منتشر نشد، ولی نتایج حاصله بر اساس توافقی نانوشته به مرحله اجرا درآمد که از مطلوبیت خوبی برای ایران نیز در زمان خود برخوردار بود.

منافع ایران و آمریکا در دستاوردهای خوب احتمالی مذاکرات غیررسمی

این کارشناس اضافه کرد: به احتمال زیاد مذاکرات این دو کشور این بار پیرامون اتخاذ راهکارهایی برای کاهش تنش در منطقه و درگیریهای منطقه غزه خواهد بود، چرا که این امر برای آمریکا هم با توجه به اینکه در آستانه انتخابات رئیس جمهوری قرار دارد خوشایند نیست و در صد کاهش این تنش هاست و از این رو به نظر می رسد این مذاکرات با وجود تمام تکذیبیه ها صحت دارد و قطعاً این اقدام رویکردی مناسب است که برای ایران

امسال بار مالیاتی سبک‌تر است

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: بار و فشار مالیاتی امسال نسبت به ۳ سال گذشته سبک‌تر است چون برخی اتفاقات مهم و مصوبات قبلی مجلس شورای اسلامی باعث افزایش درآمدهای مالیاتی شده است. به گزارش «تجارت»، داوود منظور در جلسه علنی امروز مجلس و در جریان بررسی جدول پنج لایحه بودجه مربوط به منابع گفت: بعد از تصویب بخش اول لایحه بودجه ما جدول را تدوین کردیم تا براساس منابع، توزیع اعتبارات صورت گیرد. این کار براساس خط‌مشی‌های قسمت‌اول بودجه و ارقام کلان در سقف درآمدی و هزینه‌ای صورت گرفت که منجر به تنظیم جدول بود. وی ادامه داد: این برای سازمان بود چون سقف کلی داشتیم و براساس آن باید توزیع اعتبارات صورت می گرفت تمامی تلاش شد که در سقف جدول تدوین شود؛ جدول پنج دربار درآمدهاست که براساس سر فصل‌های مختلف همچون درآمدهای نفتی و مالیاتی حقوق ورودی و گمرکی، حقوق مالکانه دولت در معادن جدول را تنظیم کردیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه در باره موضوع مالیات اظهار کرد: بار مالیاتی و فشار مالیاتی مسال ۳۰۳ نسبت به سال گذشته سبک‌تر است چون با مصوبات قبلی مجلس شورای اسلامی درآمدهای مالیاتی افزایش پیدا کرده است یکی از آنها حذف برخی معافیت‌ها است که تبدیل به درآمد مالیاتی شده و فشار به مؤذیان مالیاتی وارد نمی کند.

«تجارت» گزارش می‌دهد؛ چه عواملی به کاهشی شدن قیمت ارز کمک کرده است؟

کوچ سفته بازان از بازار ارز

گروه اقتصاد کلان: همزمان با کاهش تنش‌های سیاسی و نظامی در منطقه، بازار ارز و طلا گارد کاهشی به خود گرفته و به نظر میرسد در روزهای آینده با تداوم رسیدن اخبار مثبت سیاسی، بازار اساز در هدایت نرخ‌ها به سمت نقطه مطلوب، توفیق بیشتری خواهد داشت.

به گزارش تجارت، ارزیابی‌ها از بازار هم نشان می‌دهد معامله گران عقیده دارند نرخ‌ها فعلاً جهش خاصی را نخواهد داشت و این احتمال وجود دارد که با ورود منابع بیشتر ارزی به کشور، اوضاع بازار با ثبات تر شود.

اِعمال قدرت دیپلماسی اقتصادی - سیاسی در بازارها

به گزارش «تجارت»، به گفته کارشناسان استفاده حداکثری از شاخص‌های تاثیرگذار بر بازار ارز و سکه و طلا به منظور تحقق وعده‌های دولت مانند تک رقمی شدن نرخ تورم و ... از جمله پارامترهایی است که باید با بکارگیری دیپلماسی مطلوب اقتصادی - سیاسی عملیاتی شود تا باعث ارسال سیگنال‌های مثبت به بازار و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و رونق تولید و مهار تورم شود.

برخی از صاحب نظران معتقدند؛ بانک مرکزی ایران نیز برای تثبیت ارز در بازار ارز مدخله کرده است که به کاهش نوسانات نرخ ارز کمک کرده و نرخ ارز همچنان در حال طی روند کاهشی شدن است، بنابراین گزارش سکه نیز هر چند با کاهش قیمت در روزهای اخیر رو بر بوده است اما به دلیل تاثیر پذیری از قیمت های جهانی و همچنین تحولاتی که در مواجهه با سیاست های مالیاتی از خود نشان داده است، به اندازه دلار کاهش نیافته است و در مدت مشابه پیش از درگیری های ایران و اسرائیل همچنان قیمت بالاتری را حفظ کرده است.

تحلیلگران بسر این بارو هستند؛ در مجموع، خبر احتمال از سرگیری مذاکرات هسته‌ای تاثیر مثبتی بر بازار ارز و قیمت طلا در ایران داشته است. تقویت ارزش ریال و کاهش قیمت طلا ناشی از افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به اقتصاد ایران است که باعث کاهش تقاضا برای دارایی‌های امن شده است.

همزمان با آغاز به کار اجلاس رسمی بانک توسعه اسلامی در ریاض انجام شد

مذاکره برای تامین مالی ۳ پروژه جدید ایران

اجلاس رسمی بانک توسعه اسلامی در ریاض

سهام بانک توسعه اسلامی در تامین مالی پروژه های ایران

وی تاکید کرد: تنها نهادی که علی‌رغم تحریم‌های ظالمانه آمریکا همچنان در تامین مالی پروژه‌ها از اعتبارات بین‌المللی به‌طرح‌های عمرانی کشور کمک می‌کند، بانک توسعه اسلامی است. وزیر اقتصاد یادآور شد، ما

گروه اقتصاد کلان: اجلاس رسمی بانک توسعه اسلامی

در حالی در ریاض عربستان شروع به کار کرد که مذاکره برای تامین مالی ۳ پروژه جدید ایران از سوی بانک توسعه خصوصی کشور ایران محسوب می‌شود. سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی کشورمان که به ریاض سفر کرده است صبح امروز در نشست رسمی مجمع عمومی بانک توسعه اسلامی حضور یافت. خاندوزی تا ساعتی دیگر در نشست سخنرانی خواهد کرد. در حاشیه این اجلاس، وزیر اقتصاد کشورمان در گفتگویی اظهار کرد: امسال پنجمین سالگرد تأسیس بانک توسعه اسلامی به عنوان بزرگترین نهاد مالی کشورهای مسلمان است. وی ادامه داد: ۵۷ کشور مسلمان عضو این همکاری است که این بانک برای پروژه‌های زیرساختی انرژی آموزش بهداشت و سلامت تریب می‌کند استفاده می‌کنند، ما هم در ایران به عنوان یکی از سه سهامدار بزرگ که از ابتدا نقش آفرین بودیم در پنجاهمین

همزمان با تغییر مدیریت تجارت بر بازار بورس می‌شود پس لرزه های مصوبه جدید سازمان بورس

گروه اقتصاد کلان: یک کارشناس بازار سرمایه گفت: که زمان تغییر مدیریت نظارت بر بازار، دستوراتی متناسب با شرایط بازار به بازارگردانان دیکته می‌شود که فارغ از اثرات آن، بورس را برای سرمایه‌گذاران غیر قابل‌پیش‌بینی می‌کند و ایجاد فضای نااطمینانی جذابیت هر بازار را مخدوش می‌کند. به گزارش «تجارت»، پیام‌الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه با اشاره به مصوبه جدید هیات‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص لغو الزام بازارگردانی گفت: هر تصمیمی که کوتاه‌مدت بوده و دائماً دس‌خوش‌تغییراتی‌شود، نمی‌تواند انتظاری که از آن وجود دارد را عملیاتی‌کند؛ همچنین در خصوص الزامات بازارگردان‌ها نیز این اتفاق مدام در حال تکرار است؛ یعنی از زمان روی کار آمدن برخی مدیران بورس، بازارگردان‌ها هر روز یک دستوری را پیش پای خود می‌بینند؛ به نحوی که یک روز الزام به فروش ندارند و یک روز ممنوع از فروش می‌شوند. قاعدتاً این فضا هم برای آن بازارگردان‌هم برای سرمایه‌گذاران جذابیت و شفافیت در بازار را از بین خواهد برد. وی ادامه داد: هر تصمیمی، فارغ از خوب یا بد بودن آن، مادامی که مدون و بلندمدت نباشد، نمی‌تواند موثر واقع‌شود و حتی نتیجه معکوس خواهد داشت. این کارشناس بازار سرمایه در خصوص عملکرد بازارگردانان تا به امروز نیز افزود: تا سال ۱۳۹۹ بازارگردانان به منظور بهبود نقدشوندگی مورد توجه اهالی بازار قرار گرفتند؛ اما با یک بررسی ساده متوجه می‌شویم که هیچ‌کمی به بازار نکرند. از طرفی حذف به یک باره آن‌ها نیز کار راحتی نبوده و این‌که نیز نظر و نظارت شرکت بورس و فرابورس قرار گرفتند را می‌توان اقدام مثبت و موثری قلمداد کرد.